

Posudek konzultantky
na rigorózní práci Mgr. Adama Borguly na téma:

Právní status soudce

Autor předkládá k hodnocení rigorózní práci o rozsahu 167 stran vlastního textu, s několika přílohami (kterými jsou plné texty vybraných dokumentů), včetně seznamu studijních pramenů. Stejně téma bylo již předmětem autorova diplomového zadání a v rigorózní práci své úvahy rozšířil, jak je zjevné i z významně většího rozsahu práce.

Právě větší rozsah práce vyžadoval propracovanou a přehlednou systematiku, která by odražela vnitřní souvislosti tématu. Hodnocená práce však takto systematicky zpracována není a to je jejím zásadním nedostatkem. Autor nepodává přehledný a ucelený výklad právního postavení soudce, nýbrž nabízí soubor poznámek k některým otázkám postavení soudce, či spíše soudnictví, jejichž vnitřní souvislost se mu nedaří postihnout (viz např. vztah 5. a 6. části práce).

Po obecných výkladech o právních normách vnitrostátního i mezinárodního práva, které se dotýkají postavení soudce se autor má - podle názvu kapitoly - podrobně zaobírat legislativním procesem zákona o soudech a soudcích, ale činí tak až v následujících kapitolách. Další kapitola je věnována obecným otázkám soudů a soudců. Autor zde připomíná základní instituty tématu jako je např. soudní soustava, ale též problematické pojmy nadřízený a podřízený soud, resp. soud vyšší a nižší. Čtenář zde nalezne i autorovy úvahy o státní správě soudů a znovu je zde připomenuto z jakých důvodů byla napadena ústavnost zákona o soudech a soudcích v jeho původním znění. Autor se zde jednoznačně vyslovuje proti státní správě vykonávané prostřednictvím předsedů, resp. místopředsedů soudů. Pokud jde o samosprávu soudnictví, cituje autor jako možné riziko její politizaci, aniž by tento závěr argumentačně rozvedl. Důslednějšího rozboru zejména s ohledem na téma práce by zasloužila rovněž povaha, resp. meze dohledu státní správy nad plněním úkolů svěřených soudům, kterou autor jen stručně zmiňuje. I tato partie je tedy spíše souborem stručných poznámek, než sevřeným a systematickým výkladem otázek přímo se dotýkajících postavení soudce. V části nazvané Aktuální vývoj v oblasti státní správy soudů autor připomíná rozhodnutí Ústavního soudu ČR v případě odvolání předsedkyně Nejvyššího soudu ČR, avšak zcela absentuje ucelený výklad tendencí či záměrů v této oblasti jak by odpovídalo názvu kapitoly. Následuje partie věnovaná postavení a činnosti soudcovských rad, která je zpracována metodou popisu. Dále se autor zabývá předpoklady pro výkon funkce

soudce, zákonnými a dalšími předpoklady pak ve zvláštních kapitolách. Stejnou problematikou se však zabývá i v části 4.3.1., což opět potvrzuje nesystematičnost autorovy metody. Těžištěm autorových výkladů je podle rozsahu část 4. nazvaná Soudcovská nezávislost. Nezávislé postavení soudce je nepochybně základem jeho postavení, nicméně téma autorovy práce je v jistém smyslu širší. Autorův přístup je však založen na rozboru jednotlivých záruk soudcova nezávislého postavení. Převažující metodou je i zde popis platné právní úpravy. V části páté se autor věnuje odpovědnosti soudce a rozebírá odpovědnost za škodu, trestní a kárnou odpovědnost soudce. Část 6. opět trpí nepropracovanou vnitřní systematikou a shrnuje poznámky k nejrůznějším institutům postavení soudce (srov. názvy jednotlivých podčástí). V následující části se autor stručně zabývá tradičně diskusní problematikou souběhu soudcova statusu veřejného činitele a pracovněprávního režimu. Další část práce se má zabývat funkcionáři soudu, avšak opět zde nejde o ucelený výklad, který by jasně vymezil, kdo takovým funkcionářem je a jak se jeho postavení odlišuje od jiných. Dále autor připojuje poznámky o připravované novele zákona o soudech a soudcích. V závěrečných úvahách de lege ferenda se autor omezuje opět na oblast státní správy soudů a přibližuje navrhované postavení Soudního kolegia ČR i tzv. minitymy a znovu se vrací k otázce minimální věkové hranice pro jmenování soudcem.

Celkově hodnotím předloženou rigorózní práci jako práci, která vykazuje především nedostatky v otázkách systematického rozvržení a rozpracování zvoleného tématu. Autor se následkem tohoto přístupu některým otázkám věnuje opakovaně, některým v nedostatečném rozsahu a jeho výklad není ucelený, ani systematický. Práce je tak spíše souborem poznámek k některým otázkám postavení soudce či spíše soudní moci než důsledným zpracováním zvoleného tématu. Práci přes uvedené výhrady doporučuji k ústní obhajobě.

V Praze 15.dubna 2008

Doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

Konzultantka rig.práce